

Kto ty jesteś?

POLAK MAŁY

Miesięcznik dla dzieci

nr 2 (64)

luty 2026

9 786177 234837

Drodzy!

Nie wiemy, w którym momencie trafi do Was ten numer, ale wiedźcie, że myśłami i sercem jesteśmy z kaźdym i kaźdą z Was. Czaśy są trudne i niespokojne. Na pewno przeżywaćie duźo trudnych emocji. Wierzyrny, że macie wsparcie w waszych rodzi-
cach i macie z kim porozmawiać o swoich przemyśłeniach i obawach. Mamy nadzieję, że ten numer pozwoli Wam miło spędzić czas i oderwać się od bieżących wydarzeń.

Redakcja Kuriera Galicyjskiego

Ostatni miesiąc zimy

Kochani, witam was serdecznie! Jak ten czas leci! To już drugie nasze spotkanie w nowym 2026 roku.

Luty jest drugim miesiącem roku w kalendarzach juliańskim i gregoriańskim. Jednocześnie jest miesiącem najkrótszym, bo ma jedynie 28 dni. Co cztery lata zostaje przedłużony o jeden dzień w kalendarzu. Taki rok jest nazywany rokiem przestępnym. Luty przypada w okresie zimowym, dlatego jego nazwa wywodzi się od słowa „ljuti”, które oznacza zimny i mroźny.

Luty jest trzecim i ostatnim miesiącem zimy meteorologicznej na półkuli północnej. Luty, mroźny i krótki miesiąc, często bywa kapryśny, przynosząc śnieg i wiatr, ale też zapowiadając rychłe nadejście wiosny. Wcześniejsze wschody Słońca i późniejszy wieczorny mrok pozwala nam twierdzić, że ten zimowo-wiosenny miesiąc przysparza nam aż 2 godziny słonecznego światła. Na tle grudnia, który zabierał nam pół godziny dnia, możemy śmiało stwierdzić, iż luty to prawdziwy dostawca światła, Słońca i ciepła. Wiemy, że nadejście (jeszcze dalekie, ale jednak coraz bliższe) zwiastują nam ptaki. Wiem,

że nie zwracamy zbyt-
niej uwagi na pierwsze śpiewy skowronka czy sikorki. Otuleni szalikami, w ciepłych czapkach i kurtkach raczej chcemy nacieszyć się zalegającym wszędzie śniegiem. Ale zachęcam unosić głowy! Co za niespodzianka! Pod koniec lutego już widzimy przygotowane przez kruki gniazda. Zaczynają coraz większymi stadami przylatywać wrony. Pamiętajmy, że część ptaków wraca z cieplejszych krajów na nasze tereny. Nasz klimat sprzyja im: zakładają gniazda, składają jajka i przygotowują się do obowiązku rodzicielskiego względem nowego pokolenia.

W rzekach i jeziorach też dzieje się dużo ciekawego. Mimo mrozu lód jest coraz cieńszy. Pod cienką jego warstwą widać ruch budzących się mieszkańców wodnych oczek, cieków.

Zakwita leszczyna i może się zdarzyć, że zacznie pylić już w pierwszych ciepłych dniach lutego. Oprócz leszczyny w lutym pyli olsza czarna, a na bezlistnych pędach pojawiają się pachnące, różowe kwiaty wawrzynka wilczełyko.

mowo-wiosenny miesiąc przysparza nam aż 2 godziny słonecznego światła. Na tle grudnia, który zabierał nam pół godziny dnia, możemy śmiało stwierdzić, iż luty to prawdziwy dostawca światła, Słońca i ciepła. Wiemy, że nadejście (jeszcze dalekie, ale jednak coraz bliższe) zwiastują nam ptaki. Wiem,

Według: *Tomasza Lippomana*
Joanny Przeworskiej – Erasmus

Trwa zima? Nie dajmy się zwieść pozorom – choć trzyma mróz i pada śnieg, to wiosna, nowe życie już blisko. Przyroda to wie najlepiej!

Mądrość ludowa

Lutek bywa różnie zmienny:
pół zimowy, pół wiosenny.

Gdy wiatr silny w lutym wieje,
gbur dobrą ma nadzieję.

Luty to miesiąc, który kojarzy się z zimową aurą, mrozem, ale też coraz dłuższymi dniami i pierwszymi oznakami nadchodzącej wiosny. Mimo że jest najkrótszym miesiącem w roku, nie brakuje w nim ważnych wydarzeń, świąt i ciekawostek.

Święto Ofiarowania Pańskiego (wcześniej Oczyszczenia Najświętszej Maryi Panny) obchodzone 2 lutego jest jednym z najstarszych świąt chrześcijańskich. Znało się już w IV wieku w Jerozolimie, natomiast w liturgii rzymskiej zadomowiło się w wieku VII.

W naszej polskiej tradycji jest to dzień, w którym oddajemy cześć Matce Bożej (tzw. święto **Matki Bożej Gromnicznej**). Kończy się tradycyjny okres Bożego Narodzenia, nie śpiewamy już kolęd, nazajutrz rozbieramy szopki bożonarodzeniowe w kościołach, a w domach choinki.

Nazwa pochodzi od gromów, przed którymi strzec miały w dawnych czasach stawiane

w oknach podczas burzy zapalone świece. Rzadko mamy dziś już w domach gromnicę z prawdziwego zdarzenia – błyszczącą prawdziwym woskiem, ozdobioną gałązkami, paciorkami i lnem. Nie stawiamy jej w oknie dla ochrony przed piorunami (bo nie mamy już słomianych, łatwopalnych strzech), ani by wskazać bezpieczną drogę zbłąkanym wędrowcom.

Patrzymy na zwyczaje naszych przodków z przymrużeniem oka i zastanawiamy się: czy gromnica nam się jeszcze do czegoś przyda? A może leży tylko w szufladzie i przypomina o dziadkach?

Czy gromnica i świeca chrzcielna to jest to samo?

Nie. Świeca chrzcielna i świeca gromniczna to dwie różne świece.

Mądrość ludowa

Dawniej 2 lutego uważnie obserwowano też przyrodę, by stwierdzić, jakie warunki pogodowe czekają rolników.

Gdy na Gromniczną
mróz,
chowaj
chłopie sanie,
szykuj wóz.

Gdy na Gromniczną
rozstaje –
rzadkie
będą urodzaje.

Gdy na Gromnicę
z dachu
ciecze,
zima jeszcze
się odwlecze.

Gdy słońce
świeci
na Gromnicę,
to przyjdą większe
mrozy i śnieżyce.

Tłusty Czwartek – 12 lutego

Ach! Ten luty! Najkrótszy miesiąc, a pełen takich ważnych w naszej tradycji dni. Skończyło się kolędowanie, a już i koniec karnawału bliski! Zbliża się ostatni tydzień zabaw. A tradycja każe się nacieszyć pączkami i chrustami przed Wielkim Postem. Broń Boże przegapić Tłusty Czwartek!

Niech Ci pączek dobrze służy,
Słodki lukier świat rozchmurzy!
Niechaj Tłusty Czwartek cały
Będzie dniem miłej zabawy!

Mądrość ludowa

„Powiedział Bartek, że dziś Tłusty Czwartek, a Bartkowa uwierzyła, dobrych pączków nasmażyła”;
„Kto w tłusty czwartek nie zje pączków kopy, temu myszy zniszczą pole i będzie miał pustki w stodole”;
„Gdy w Tłusty Czwartek człek w jedzeniu pofolguje, łaskawy Pan Bóg grzech obżarstwa daruje”;
„Tłusty Czwartek pączkami fetuje, a od Popielca ścisły post szykuje”.

Życzę Wam, aby ten dzień był pełen uśmiechu, ciepłej atmosfery i oczywiście najlepszych pączków i chrustów! Niech każda chwila będzie słodka i beztrudna, a smak Tłustego Czwartku zostanie z Wami na długo. Smacznego!

Walentynki – 14 lutego

Życzenia walentynkowe to nie lada wyzwanie. Jak wyrazić swoje uczucie w elegancki i oryginalny sposób? Zbliża się ta ważna data, a Ty ciągle nie masz pomysłu na życzenia z okazji walentynek? Może te wypisane poniżej Ci pomogą! Miłej zabawy!

W dniu świętego Walentego,
nic nie może dziać się złego,
nikt nie może
się dziś złościć,
bo dziś nadszedł
dzień miłości!

Dzień Świętego Walentego
to dzień dobry dla każdego!
W tym dniu wszyscy
to wyznają,
że chcą kochać
i kochają!

Choć się boję odrobinę,
ślę do Ciebie Walentynkę
bo nadzieję cichą mam,
że Ci troszkę
szczęścia dam.

W Dniu Świętego Walentego
masz życzenia z serca mego!
Od początku znajomości
w moim sercu
stale gościś.

Ten SMS z całusem dziś
do Ciebie leci, humor Ci poprawi,
w sercu żar roznieci,
Pomyśl dzisiaj o mnie
tak słodko i miło,
Żeby w środku zimy
cieplej się zrobiło.

Środa Popielcowa – 18 lutego

Środa Popielcowa, nazywana także Popielcem, jest świętem obchodzonym w Kościele katolickim, podczas którego obowiązuje post ścisły.

Rozpoczyna ona okres **Wielkiego Postu**, czyli liturgicznego okresu pokuty przygotowującej do Wielkanocy. Trwa on **40 dni** (bez niedziel) – najśłynniejszą symboliką tej liczby to 40-dniowy pobyt Jezusa na pustyni, gdzie pościł i opierał się kuszeniu przez Szatana. Jednak w Biblii liczba „40” ma o wiele większą symbolikę – tyle dni trwał potop oczyszczający ludzkość z grzechów, tyle lat trwała wędrówka Izraelitów do Ziemi Obiecanej, tyle dni także trwał pobyt Mojżesza na górze Synaj, zanim ten otrzymał tablice z Dekalogiem. Ponieważ Niedziela Wielkanocna co roku przypada na pierwszą niedzielę po pierwszej wiosennej pełni księżyca, **Środa Popielcowa** rozpoczynająca post także **jest świętem ruchomym**. W 2026 roku, według kalendarza liturgicznego, przypada ona na 18 lutego.

Nazwa Środy Popielcowej pochodzi od **popiołu**, którym **posypuje się głowy wiernych na znak przemijalności i kruchości ludzkiej egzystencji**. W tym dniu podczas mszy kapłan posypuje głowy wiernych popiołem (otrzymanym po spaleniu ubiegłorocznych palm), kreśląc na czole znak krzyża i wypowiadając słowa: **„Prochem jesteś i w proch się obrócisz”** lub **„Nawracajcie się i wierźcie w Ewangelię”**.

Czy wiesz, że...

W Kościołach prawosławnych początkiem postu jest poniedziałek po tzw. Niedzieli Przebaczenia.

W Kościołach protestanckich początek postu występuje w znanej nam formie.

W 2026 roku Wielki Post w Kościele Ormiańskim rozpocznie się prawdopodobnie **na przełomie lutego**

i marca, ale konkretna data zależy od kalendarza gregoriańskiego i ormiańskiego. Zwykle zaczyna się w tzw. **Niedzielę Dobrego Życia (Bun Barekentan)**, która poprzedza post i charakteryzuje się zastąpionym ołtarzem symbolizującym utratę raju, a kończy się obrzędem „Otwarcia Drzwi” w Niedzielę Palmową.

W tym roku mamy piękną zimę! Dużo śniegu, trochę mroźnych i słonecznych dni. Dni są coraz dłuższe, a więc i czas na zabawy nam się wydłuża.

Wesoła bajka o bałwanku na górze

Narodziny Śnieżka (rozdział pierwszy)

W pewnej małej wiosce, otoczonej pięknymi, ośnieżonymi górami, mieszkała grupa wesołych dzieci. Pewnego zimowego dnia, gdy śnieg pokrył całą okolicę grubą, białą kołderką, dzieci postanowiły wyjść na pobliską górkę, by ulepić bałwana.

– Hej, zrobmy największego bałwana na świecie! – zawołał mały Jaś, podskakując z radości.

– Tak! I dajmy mu marchewkowy nos! – dodała Zosia, klaszcząc w rękawiczki.

Dzieci zabrały się do pracy, tocząc coraz większe kule śniegu. Śmiech i radość rozbrzmiewały na całej górze. Po godzinie ciężkiej pracy stał przed nimi piękny, duży bałwan z marchewkowym nosem, węgielkowymi oczami i starym garnkiem na głowie.

– Jak go nazwiemy? – zapytał Tomek, przyglądając się ich dziełu.

– Co powiecie na Śnieżek? – zaproponowała Ania.

Wszystkie dzieci zgodnie pokiwały głowami. Śnieżek to było idealne imię dla ich nowego, śnieżnego przyjaciela. Nagle, ku zdumieniu wszystkich, bałwanek zamrugął oczami i uśmiechnął się szeroko!

– Dzień dobry, dzieci! – powiedział Śnieżek ciepłym głosem. – Dziękuję, że mnie stworzyliście. Jestem Śnieżek i cieszę się, że mogę być waszym przyjacielem!

Dzieci były zachwycone. Ich bałwanek ożył! To był początek wspaniałej przygody ze Śnieżkiem na górze.

Morał: Kreatywność i współpraca potrafią stworzyć coś magicznego i nieoczekiwanego.

Przygody na sankach (rozdział drugi)

Następnego dnia dzieci wróciły na górkę, by odwiedzić swojego nowego przyjaciela. Śnieżek czekał na nich z radosnym uśmiechem.

– Cześć, dzieci! – zawołał, machając gałązką-ręką. – Co będziemy dziś robić?

– Przynieśliśmy sanki! – odpowiedział Jaś, pokazując czerwone saneczki. – Chcesz się z nami poślizgać?

Śnieżek spojrzał niepewnie na sanki, a potem na stromą górkę.

– Ale... ja nigdy nie jeździłem na sankach – przyznał nieśmiało.

– Nie martw się! – pocieszyła go Zosia. – Nauczymy cię!

Dzieci pomogły Śnieżkowi usiąść na sankach. Było to nie lada wyzwanie, bo bałwanek był dość duży i ciężki. W końcu udało się go usadowić, a Tomek i Jaś stanęli z tyłu, gotowi do pchnięcia.

– Gotowy, Śnieżku? – zapytała Ania.

– Chyba tak... – odpowiedział niepewnie bałwanek.

– No to... start! – krzyknęły dzieci i popchnęły sanki.

Śnieżek zaczął zjeżdżać w dół, coraz szybciej i szybciej. Z początku był przerażony, ale po chwili zaczął się śmiać i krzyczeć z radości.

– Juhuuu! To jest wspaniałe! – wołał, zjeżdżając w dół.

Niestety, Śnieżek nie wiedział, jak kierować sankami. Zjechał prosto w wielką zaspę śniegu na dole góry. Gdy dzieci do niego dobiegły, zobaczyły tylko jego marchewkowy nos wystający ze śniegu.

– Śnieżku, wszystko w porządku? – zapytała zmartwiona Zosia.

Nagle usłyszeli stłumiony śmiech. Śnieżek wygramolił się z zasy, cały obsypany śniegiem.

– To było super! – zawołał. – Możemy jeszcze raz?

Dzieci i Śnieżek spędzili cały dzień na zjeżdżaniu z góry, ucząc bałwanka, jak kierować sankami i omijać przeszkody. To był niezapomniany dzień pełen śmiechu i radości.

Morał: Nowe doświadczenia mogą być straszne na początku, ale często okazują się wspaniałą przygodą.

Ciąg dalszy nastąpi

Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego co roku obchodzimy 21 lutego

Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego (International Mother Language Day) to święto, którego celem jest ochrona różnorodności językowej jako dziedzictwa kulturowego. Święto ustanowione zostało przez UNESCO 17 listopada 1999 roku. Dla Polaków powinno być to ważne wydarzenie, ponieważ nasz język jest wyjątkowy i piękny, który wyróżnia się na tle innych. O jego potęgze świadczy fakt, że nawet sami Polacy mają trudności z opanowaniem niektórych jego zagadnień. Trzeba więc go pielęgnować, a Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego jest do tego dobrą okazją.

Uwaga! Uwaga! Uwaga!

Rada Języka Polskiego przy Prezydium PAN ogłosiła kilka zmian zasad pisowni, które weszły w życie 1 stycznia 2026 roku.

Wielka i mała litera, a także łączna i rozdzielna pisownia

Ogłoszone zmiany dotyczą niektórych reguł używania wielkich i małych liter, a także pisowni łącznej lub rozdzielnej oraz użycia łącznika. Ich celem jest ujednolicenie zasad i ułatwienie piszącym ich nauczania się oraz stosowania w praktyce. Rada nie wprowadziła (i nie zamierza wprowadzać w przyszłości) żadnych zmian podstawowych zasad regulujących oznaczanie w piśmie samogłosek i spółgłosek języka polskiego, na przykład dotyczących stosowania *rz i ż, ch i h* czy *ó i u*.

Jakie zatem zmiany weszły w życie od stycznia 2026 r.? Oto najważniejsze z nich:

- Przymiotniki utworzone od nazw własnych, zakończone na *-owski*, np. *chopinowski*, będzie się zapisywać zawsze małą literą, a nazwy mieszkańców utworzone od nazw geograficznych – zawsze wielką (tak więc np. *Rzymianin* zapiszemy wielką literą niezależnie od tego, czy wyraz odnosi się do mieszkańca stolicy Włoch, czy do obywatela starożytnego państwa rzymskiego). Wielką lub małą literą będzie można także zapisywać przymiotniki tworzone od imion, zakończone na *-owy, -in (yn), -ów* (np. *jackowe dzieci* lub *Jackowe dzieci*, *Zosina lalka* lub *zosina lalka*), a także różnego rodzaju nieoficjalne nazwy etniczne, takie jak *makaroniarz* (*Makaroniarz*).

- Wielką literą będzie się zapisywać nazwy pojedynczych egzemplarzy wyrobów

przemysłowych, np. *Ford*, niezależnie od tego, czy chodzi o nazwę firmy i marki (ciężarówka marki *Ford*), czy o konkretny egzemplarz (np. *przed domem stał czerwony Ford*). Będzie się stosować jednolity zapis wielką literą wszystkich członów nazw własnych, w tym geograficznych, np. *Półwysep Hel*, *Wyspa Uznam* oraz nazw obiektów topograficznych (np. *Aleja Róż*, *Plac Zbawiciela*, *Park Kościuszki*, *Kopiec Wandy*, *Kościół Mariacki*, *Pałac Staszica*, *Zamek Książ*, *Most Poniatowskiego*). Tylko wyraz *ulica* będzie – tak jak dotąd – pisany małą literą, np. *ulica Józefa Piłsudskiego*.

- Pisownia partykuły *nie* z przymiotnikami i przysłówkami odprzymiotnikowymi będzie zawsze łączna, także z formami stopnia wyższego i najwyższego (np. *nielepszey, nielepiej*). Zapis łączny nie z imiesłowami odmiennymi będzie obowiązkowy bez względu na znaczenie imiesłowu (np. *niepalący, nieumyty*).

- Łącznie będzie się zapisywać wyrażenia typu *półżartem, półserio* oraz części *niby-* i

quasi- z wyrazami zapisywanymi małą literą (np. *nibyartysta, nibygotyk, quasiopiekun, quasinauka*).

- Rozdzielna będzie pisownia części *-bym, -byś -by, -byśmy, -byście* ze spójnikami (np. *Zastanawiam się, czy by nie pojechać w góry*).

- Dopuszczona zostanie rozdzielna (obok łącznej) pisownia części *super-, ekstra-, eko, wege, mini-* i podobnych (np. *superpomysł* lub *super pomysł*) oraz wariantywna pisownia (z łącznikiem, przecinkiem lub spacją) wyrażen typu *tuż-tuż* (*tuż, tuż* oraz *tuż tuż*).

Dane kontaktowe w sprawie zmian ortograficznych znajdują się na stronie Rady Języka Polskiego.

Uwaga! Na egzaminach (do 2030 r.) akceptowana jest pisownia stara i nowa, a od 2031 r. tylko nowa.

DZIEŃ JĘZYKA OJCZYSTEGO

„A niechaj
narodowie wždy
postronni znają,
iż Polacy nie gęsi,
iż swój język
mają”
— Mikołaj Rej

POPRAWNE ZWROTY	NIEPOPRAWNE ZWROTY
NA PEWNO	NAPewNO
NAPRAWDE	NA PRAWDE
W OGÓLE	WOGLE/WOGULE
NA RAZIE	NARAZIE
NA CO DZIEŃ	NA CODZIEŃ
NIE WIEM	NIEWIEM

Z przymrużeniem oka...

Kram z literkami

Zaświadczam własnym
długopisem,
Że **U** okropnym jest urwisem.
Kiedy do szkoły wpadnie
w Urłach,
Z uciechy się po ławkach
turla.

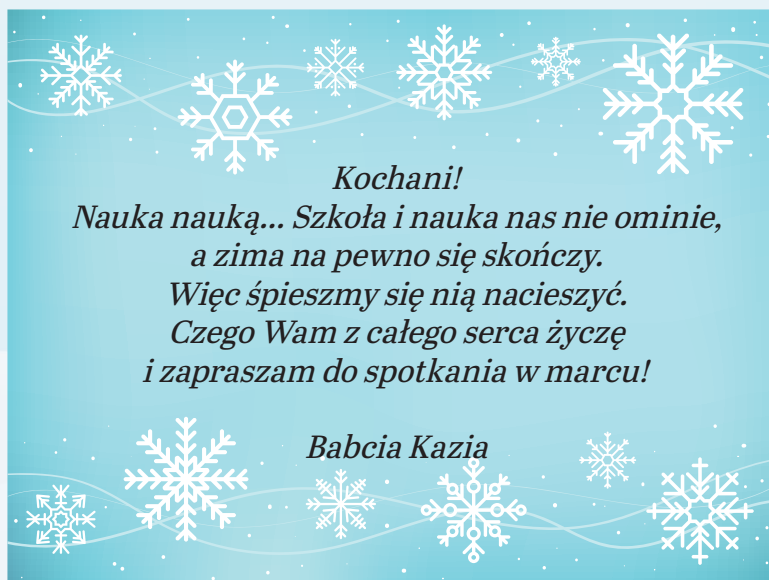

Udrękę mają z nim uczniowie
W Ustroniu i na Ursynowie.
A uskarżają się mamusie,
Że psoci również i w Ursusie.
Gdy jest klasówka – hulaj dusza –
Z uciechy staje **U** na uszach
I pokazuje, co potrafi
W dziedzinie usług z ortografii.
Uparcie hula w zeszytach,
Dwójce się śpią, a ja pytam:

Czy **U** się wreszcie usatkuje?
Co robić, by uniknąć dwójek?
Uwiązać na łańcuchu w budzie?
Ująć i wysłać na odludzie?
A może zamknąć **U** do ula,
Żeby przestało w szkołach hulać?
Zakluczyć je na siedem kluczy
I ortografii niech się uczy.

Wanda Chotomska

Pismo jest redagowane przez zespół „Kuriera Galicyjskiego”.

Adres do korespondencji: Kurier Galicyjski – Kto ty jesteś?
Lwów 79057, Ukraina, Львів 79057
ul. Melnyka 22/3, вул. Мельника 22/3
telefon redakcji: +38 0980712564
e-mail: nowykuriergalicyjski@gmail.com
Wydawca Stowarzyszenie „Kurier Galicyjski”.
Видавець ГО „Кур’єр Галицький”.

Свідectwo про державну реєстрацію Серія KB № 24707-14647 P
видане Державною Реєстраційною Службою України 17.02.2021 р.
Świadectwo rejestracji: seria KW nr 24707-14647 R
wydane przez Państwową Rejestracyjną Służbę Ukrainy 17.02.2021.
Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Stowarzyszenia „Kurier Galicyjski”.
Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji
i o posiadaczach praw – Stowarzyszenie „Kurier Galicyjski”.
Drukarnia ТОВ „Прес Медіа Сервіс”, Lwów, ul. Koszycia 7/29

Kod prenumeraty
УКРПОШТА
68416
46299

